

การจัดทำผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

๑. ชื่อผลงาน เด็กวัด BANGLUEK มายาทงามตามวิถีไทย

๒. สังกัดสถานศึกษา โรงเรียนวัดบางลึก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๑

โทรศัพท์ ๐๘๒-๖๓๙๙๘๘๘ E-mail : watbangluekschool@gmail.com

๓. ความสำคัญ /ความเป็นมา

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ มหิศรภูมิพลราชวรางกูร กิติสิริสมบูรณ อดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสืบสานพระราชปณิธาน ด้านการจัดการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เพื่อเป็นประโยชน์ของประชาชนชาวไทยทั้งปวง คือ การสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง จึงทรงมีพระบรมราโชบายด้านการศึกษาพื้นฐานแก่ผู้เรียน ๔ ด้าน ประกอบด้วย (๑) การมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง (๒) การมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม (๓) การมีงานทำ-มีอาชีพ และ (๔) การเป็นพลเมืองดี

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ ในการสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง โดยจัดให้มีรูปแบบ วิธีการ หรือกระบวนการในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ซึ่งในการจัดการศึกษาโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ เพื่อนำผู้เรียนก้าวไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา คือ การสร้างผู้เรียนให้เป็น คนดี คนเก่ง และมีความสุข

“วิถีไทยสอดคล้องกับการศึกษา” เป็นนโยบายหนึ่งของรัฐบาลที่ใช้เป็นแนวทางในการปฏิรูปการศึกษา อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน เป็นการพัฒนา ๔H คือ Head (กิจกรรมพัฒนาสมอง), Heart (กิจกรรมพัฒนาจิตใจ), Hand (กิจกรรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติ), Health (กิจกรรมพัฒนาสุขภาพ)

มายาทไทย หมายถึง กิริยา วาจาที่สุภาพ เรียบร้อย ที่บุคคลพึงปฏิบัติในสังคมโดยมีระเบียบแบบแผน อันเหมาะสมตามกาลเทศะ มายาทไทยครอบคลุมถึงกิริยา วาจาต่าง ๆ เช่น การแสดงความเคารพ การส่ง และการรับสิ่งของ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การแสดงกิริยาอาการ การรับประทานอาหาร การให้และรับ บริการ การทักทาย การสนทนา การใช้คำพูด การฟัง การใช้เครื่องมือสื่อสาร รวมทั้งการประพฤติปฏิบัติในพิธีการ ต่าง ๆ (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม, ๒๕๕๓) มายาทถือเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงความเป็นไทย

ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาและปรับเปลี่ยนเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้อย่างยั่งยืน ผ่านการดำเนินงานโครงการส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยคำนึงถึงหลักความสมัครใจและเต็มใจในกระบวนการมีส่วนร่วม มีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ มีหัวใจสำคัญของการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ “การแปลงคุณธรรมให้เป็นจริยธรรม หรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์”

โรงเรียนวัดบางลึกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนจำนวน ๗๐ คน จากการสำรวจการดำเนินชีวิตของนักเรียนในรอบวัน และการเยี่ยมบ้านนักเรียน พบว่า มีนักเรียนแสดงพฤติกรรม ไม่พึงประสงค์หรือกิริยามายาทที่ไม่เหมาะสมต่อเพื่อนในห้องเรียน รุ่นพี่ รุ่นน้อง หรือกระทั่งครูผู้สอน รวมทั้ง ครอบครัวตนเอง

ซึ่งปัจจัยหลักมาจากพื้นฐานมาจากครอบครัวที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อม รวมถึงชีวิตความเป็นอยู่ การอบรมบ่มเพาะเลี้ยงดูตามบริบท ส่งผลให้พฤติกรรมหรือกิจกรรมที่มีความแตกต่างกัน จึงถือเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างให้นักเรียนมีความรู้ควบคู่กับคุณธรรมในการรู้จักมารยาทในสังคม เพราะมนุษย์ไม่สามารถอยู่ลำพังในโลกได้จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และขยายกว้างออกไปตามลำดับ

โรงเรียนวัดบางลึกจึงได้ดำเนินการกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม โดยมุ่งเน้นให้เด็กผู้ปกครอง และครูมีความสุข กิจกรรมการเรียนรู้ต้องมีความสร้างสรรค์และหลากหลาย ด้วยการพัฒนา 4H คือ Head (กิจกรรมพัฒนาสมอง) Heart(กิจกรรมพัฒนาจิตใจ) Hand(กิจกรรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติ) Health (กิจกรรมพัฒนาสุขภาพ) โดยใช้กระบวนการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน “มีความรู้ คู่คุณธรรม” ในรูปแบบบูรณาการ ปฏิบัติ ๑ กิจกรรมให้สอดคล้องกับ หลายโครงการ จึงเกิดเป็นการนำนวัตกรรมสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ คือ “เด็กวัด BANGLUEK มรยาทางตามวิถีไทย” มาใช้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สร้างคนดีในโรงเรียนเพื่อสนองพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ ที่ให้โรงเรียนสร้างคนดีให้บ้านเมือง

๔. วัตถุประสงค์

- ๔.๑ เพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรมเพื่อนำสถานศึกษาสู่โรงเรียนที่เป็นเลิศ
- ๔.๒ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีมารยาทงาม ตามวิถีคนดีในสังคม
- ๔.๓ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวิถีคนดี มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

๕. เป้าหมาย

- ๕.๑ เป้าหมายเชิงปริมาณ : นักเรียนโรงเรียนวัดบางลึก จำนวน ๗๐ คน มีมารยาทงาม ตามวิถีคนดีในสังคม
- ๕.๒ เป้าหมายเชิงคุณภาพ : นักเรียนโรงเรียนวัดบางลึก ร้อยละ ๘๐ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการมีวิถีคนดี มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ผ่านนวัตกรรม “เด็กวัด BANGLUEK มรยาทางตามวิถีไทย”

๖. วิธีดำเนินงาน/กระบวนการ

๖.๑ การออกแบบนวัตกรรม

“เด็กวัด BANGLUEK มรยาทางตามวิถีไทย” เป็นเทคนิคส่งเสริมความรู้ คู่คุณธรรม ด้วยการดำเนินการจัดกิจกรรมโครงการวันสำคัญเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ และการเข้าร่วมกิจกรรมอื่นทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเป็นวิถีคนดีที่มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนที่เป็นเลิศ โดยได้พัฒนามาจากหลักการมีส่วนร่วม มีกระบวนการผลิตนวัตกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงานโดยควบคุมคุณภาพด้วยกระบวนการ PDCA ดังนี้

BANGLUEK Model คือ เทคนิคหรือวิธีการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาความเป็นวิถีคนดีที่มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมอันพึงประสงค์ที่ดีของนักเรียนโรงเรียนวัดบางลึก มีดังนี้

(๑) B : Basic (เข้าใจพื้นฐานในความเป็นไทย) หมายถึง ความเข้าใจในวัฒนธรรมไทย จารีต ประเพณี หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง รู้จักวิถีการปฏิบัติตนตามกฎกติกาในความเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม มีความโอ้ออมอารีต่อผู้อื่น ทั้งในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม

(๒) A : Action (แสดงออกตามวัฒนธรรมประเพณี) หมายถึง การยึดถือปฏิบัติตนตามหลักคำสอนทาง ศาสนา และแสดงความเชื่อ ความศรัทธาออกมาด้วยเต็มใจ ตามกิจกรรมหรือวาระโอกาสต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

(๓) N : National (แสดงความรักและหวงแหนความเป็นไทย) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ความเป็นไทย รู้รักสามัคคี หวงแหนในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ประสานความร่วมมือกับ ชุมชน บ้าน วัด โรงเรียน ให้มีการสนับสนุนส่งเสริมจนเกิดสำนึกรักภักดีท้องถิ่น และเกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

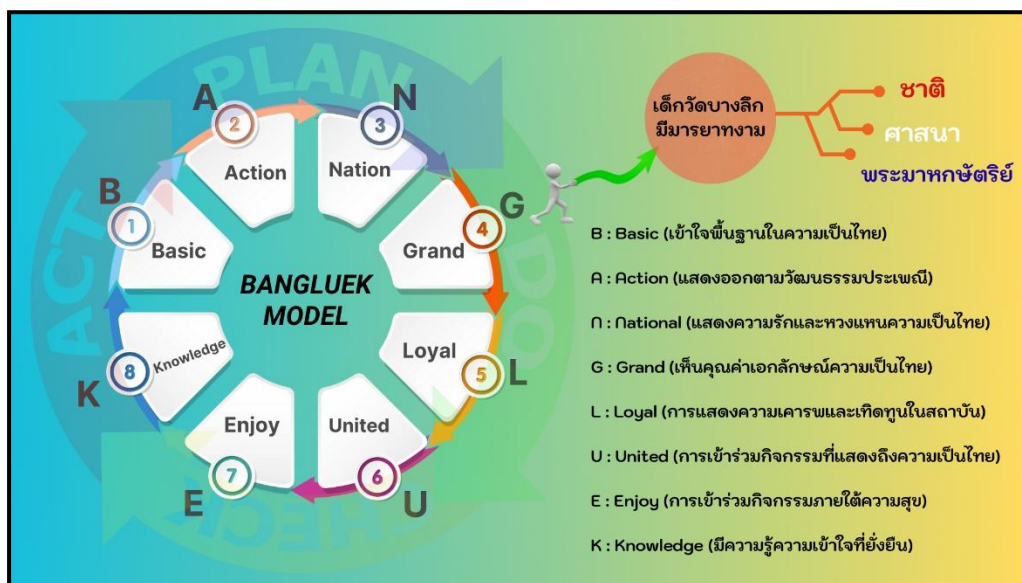
(๔) G : Grand (เห็นคุณค่าเอกลักษณ์ความเป็นไทย) หมายถึง การตระหนักในวิถีประชา เห็นคุณค่าของความเป็นไทย โดยเข้าร่วมกิจกรรมหรือการดำเนินงานในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่จะเป็นส่วนในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของไทย

(๕) L : Loyal (การแสดงความเคารพและเทิดทูนในสถาบัน) หมายถึง รักและเทิดทูน สำนึกในพระมหากษัตริย์คุณของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยด้วยความจงรักภักดี

(๖) U : United (การเข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงถึงความเป็นไทย) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ความเป็นไทย โดยการเข้าร่วมกิจกรรมหรือการดำเนินงานในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่จะเป็นส่วนในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของไทย

(๗) E : Enjoy (การเข้าร่วมกิจกรรมภายใต้ความสุข) หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ อย่างมีความสุขและเต็มใจ โดยกิจกรรมเหล่านั้นส่งเสริมให้เกิดความสุขทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

(๘) K : Knowledge (มีความรู้ความเข้าใจที่ยั่งยืน) หมายถึง การมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความเป็นไทยอย่างลึกซึ้งและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างต่อเนื่องและยาวนาน โดยไม่เพียงแต่มีความรู้ในเชิงทฤษฎีเท่านั้น แต่ยังสามารถนำไปปฏิบัติและปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ด้วย

แผนผังขั้นตอนการจัดกิจกรรม โดยใช้กระบวนการ “เด็กวัด BANGLUEK มารยาทงามตามวิถีไทย”

๖.๒ กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

การสร้างนวัตกรรม “เด็กวัด BANGLUEK มรยาทางตามวิถีไทย” ในรูปแบบ PDCA มีกระบวนการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ (P : Plan) : วางแผน มีการประชุมวางแผน โดยศึกษาวิเคราะห์นโยบาย แผนพัฒนา การศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานวิชาชีพครู จริยธรรมครู จรรยาบรรณ วิชาชีพ คุณธรรมอัตลักษณ์ วิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียนวัดบางลึก เพื่อให้สอดคล้องกับคุณธรรมด้านวิถี คนดี มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ประกอบด้วย ๔ ประการ คือ ๑) มีความรู้ความเข้าใจต่อบ้านเมือง ๒) ยึดมั่นในศาสนา ๓) มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์ ๔) มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน

ขั้นตอนที่ ๒ (D : Do) : ลงมือปฏิบัติตามแผน “เด็กวัด BANGLUEK มรยาทางตามวิถีไทย” โดยการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ มาขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ จึงได้ทำ กรอบในแต่ละกิจกรรม โดยมีตัวอย่างดังนี้

๑) จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและพฤติกรรมอันพึงประสงค์ให้กับผู้เรียน เช่น กิจกรรม สวดมนต์ก่อนกลับบ้าน กิจกรรมเรียนรู้มรยาทางตามวิถีคนดีในสังคม กิจกรรมวันไหว้ครู เป็นต้น

๒) จัดกิจกรรมวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อให้นักเรียนได้แสดงออกในความ จงรักภักดี สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น กิจกรรมวันเฉลิมพระชนมพรรษา การลง นามถวายพระพร เป็นต้น

๓) จัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและเข้าร่วมประเพณีท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนตระหนักในความเป็น ไทยและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น เช่น กิจกรรมแห่เทียนวันเข้าพรรษา กิจกรรมงานประจำปีวัดบาง ลึก เป็นต้น

๔) จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้โครงงานเป็นฐานที่ครอบคลุม ๔H โดยน้อมนำศาสตร์ พระราชามาขับเคลื่อน เช่น โครงงานคุณธรรม เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๓ (C : Check) : ประเมินตรวจสอบโดยจัดให้มีการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) วิเคราะห์ปัญหาสาเหตุจากการเปรียบเทียบเป้าหมายกับการดำเนินตามแผน เพื่อให้ทราบว่า ต้องปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการตามกิจกรรมโดยกิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จก็จะขยายผลและดำเนินการอย่าง ต่อเนื่องต่อไป ส่วนโครงงานที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จก็จะร่วมกันหาสาเหตุ และปรับปรุงพัฒนาต่อไป ซึ่งเป็น ข้อมูล พื้นฐานที่สำคัญในการที่จะทำการวิเคราะห์ วิจัยและพัฒนา ถือว่าเป็นการปรับปรุงกระบวนการทำงาน อย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ ๔ (A : Act) : ปรับปรุงการดำเนินการ โดยวิเคราะห์ผลสำเร็จของการดำเนินงานตาม “เด็กวัด BANGLUEK มรยาทางตามวิถีไทย” เช่น การนำผลการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดการพัฒนา ไปเรื่อย ๆ ตามวงจรคุณภาพ PDCA ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้แก่เพื่อนร่วมงาน โดย โรงเรียนวัดบางลึกเป็นโรงเรียนในวัด ต้องเป็นสิ่งที่ตกผลึกจากความร่วมมือทั้งจากบุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง และรวมถึงชุมชน เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพมากที่สุด และมีการประชาสัมพันธ์

๗. รูปแบบ/เทคนิคที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

จากวัตถุประสงค์ของการสร้างนวัตกรรม “เด็กวัด BANGLUEK มรยาทางตามวิถีไทย” มีรูปแบบ/ เทคนิคที่ทำให้เกิดความสำเร็จ ดังนี้

- ๑) การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นไปได้สอดคล้องกับความสามารถและทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อให้สามารถทำได้จริง
- ๒) การวางแผนงานและจัดลำดับความสำคัญของงานมีจัดทำแผนการทำงานเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้
- ๓) การลงมือทำเมื่อมีเป้าหมายและแผนงานกิจกรรมแล้วมีการเริ่มต้นลงมือทำตามเป้าหมายและแผนงานที่วางไว้
- ๔) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีซึ่งโรงเรียนวัดบางลึกเป็นโรงเรียนที่อยู่ในวัด และใกล้ชิดกับชุมชนเป็นอย่างมากจึงได้รับความร่วมมือในการดำเนินงานจาก บ้าน วัด และโรงเรียน ทำให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

๘. ผลสำเร็จ

- ๘.๑ เชิงปริมาณ : นักเรียนโรงเรียนวัดบางลึก จำนวน ๗๐ คน มีมารยาทงาม ตามวิถีคนดีในสังคม
- ๘.๒ เชิงคุณภาพ : นักเรียนโรงเรียนวัดบางลึก ร้อยละ ๘๐ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการมีวิถีคนดี มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ผ่านนวัตกรรม “เด็กวัด BANGLUEK มรยาทงามตามวิถีไทย”

๙. ตัวอย่างภาพกิจกรรม

พาน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 สู่ทฤษฎีปฏิบัติ

เด็กวัด BANGLUEK

โรงเรียนวัดบางลึกรับสนองพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ที่นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนน้อมนำมาปฏิบัติ การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักต่อความสำคัญต่อชาติบ้านเมือง ยึดมั่นในศาสนา มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน

ความรู้ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง

ยึดมั่นในศาสนา

มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์

มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน

โรงเรียนวัดบางลึก
www.http : watbangluek.ac.th